

Handläggare
Sofia Regnell
Telefon: 08-508 09 021**Till**
Östermalms stadsdelsnämnd
2016-11-24

Översyn av hastighetsgränser i Södermalm, Älvsjö, Norrmalm och Östermalm

Remiss från Trafikkontoret, Dnr T2016-0175

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Christina Klang
stadsdelsdirektörBritt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Rätt hastighet på stadens vägar och gator är en förutsättning för att minska antalet döda och skadade i trafiken. Det har även en stor betydelse för trygghet, tillgänglighet, luftkvalitet, buller och vibration – och bidrar till en attraktiv stad. Denna översyn av hastighetsgränser är en viktig del i arbetet för att utveckla Stockholm i linje med Vision 2040 och staden framkomlighetsstrategi.

Syftet med den nya hastighetsplanen är att ta fram en väl avvägd hastighet på varje enskild gata. Trafikkontorets arbete med att ta fram förslag till nya hastighetsgränser i Stockholm började 2012 och har genomförts i flera delar, detta är del tre och omfattar stadsdelarna Älvsjö, Södermalm, Norrmalm och Östermalm.

Förvaltningen är positiv till förslaget om nya hastighetsbegränsningar. Inom Östermalms stadsdelsområde innebär förslaget främst en sänkning från 50 till 40 km/h på huvudgator. Förslaget förväntas innebära ett minskat antal omkomna i trafiken och minskade utsläpp av koldioxid, samt bättre framkomlighet, som bidrar till ett säkrare, mer effektivt transportsystem och att uppnå stadens mål om minskad klimatpåverkan. Förslaget skulle också innebära förbättrad trafikmiljö för cyklister och gångtrafikanter.

Bakgrund

En remiss om förslag till nya hastighetsgränser i Södermalm, Älvsjö, Norrmalm och Östermalm har inkommit till stadsdelsnämnden för besvarande. Yttrandet ska vara trafikkontoret tillhanda senast den 9 december 2016.

Ärendet

Förslaget på nya hastighetsgränser i Södermalm, Älvsjö, Norrmalm och Östermalm rör huvudgator. Huvudgatornas uppgift är att förbinda olika knutpunkter och se till att framkomligheten är god. Lokalgator i Stockholms bostadsområden har generellt en hastighetsgräns på 30 km/tim och detta ska inte ändras.

Metoden "Rätt fart i staden"

Hastighetsplanen har arbetats fram enligt metodiken i handboken "Rätt fart i staden – Hastighetsnivåer i en attraktiv stad" som tagits fram av Vägverket (nuvarande Trafikverket) och Sveriges Kommuner och Landsting. Syftet med hastighetsplanen är att anpassa trafiksystemet efter stadens förutsättningar, samt skapa ett underlag för beslut om hastighetsgränser i det nya hastighetsgränssystemet.

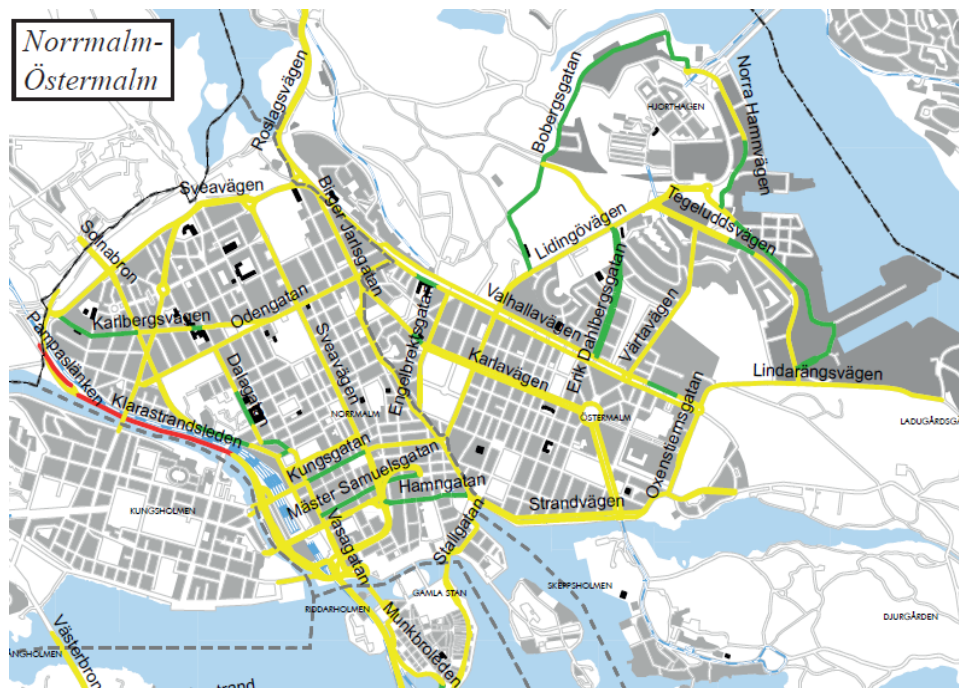
Hastighetsanalysen för stadsdelsområdena omfattar en nulägesanalys av dagens hastighetsgränser och de olika kvaliteterna som trafikmiljön har. Analysen baseras på den nulägesbeskrivning som gjorts genom inventering av gatumiljöerna och beskrivning av andra viktiga kvaliteter och funktioner hos gatorna. I analysen testas nya hastighetsgränser mot de olika kvaliteterna. Syftet är att skapa så stor uppfyllelse av målen som möjligt.

Nulägesbeskrivning

Nulägesbeskrivningen spelar en central roll i framtagandet av hastighetsplanen för att beskriva vilka kvaliteter tätorterna har i nuläget och hur de kan förbättras med nya hastighetsgränser. Kvaliteterna som mäts eller redovisas är stadsbyggnadskvalitet, tillgänglighet, trafiksäkerhet samt miljö och hälsa.

Majoriteten av de gator som ingår i analysen i de fyra stadsdelsområdena i Stockholm har idag 50 km/tim. Även 30 km/tim förekommer på flertalet gator. Sett till staden som helhet, där lokalgatorna räknas med, är 30 km/tim den hastighetsgräns som dominerar. Merparten av gatorna i lokalnätet ingår i någon av de många zoner med 30 km/tim som finns. För dessa finns principer som pekar ut dem som lämpliga för 30 km/tim. Lokala sänkningar till 30 km/tim på gator med 50 km/tim används vid grundskolor där entrén är riktad mot gatan. Trafikleder och andra större vägar har 70

km/tim eller högre. Inga gator och vägar inom de studerade områdena har idag 40 eller 60 km/tim.

Teckenförklaring

Befintlig hastighetsgräns

— 30 km/tim

— 50 km/tim

— 70 km/tim

■ Grundskola

□ Kommungräns

Befintliga hastighetsbegränsningar Östermalm och Norrmalm

Principer för nya de nya hastighetsbegränsningarna

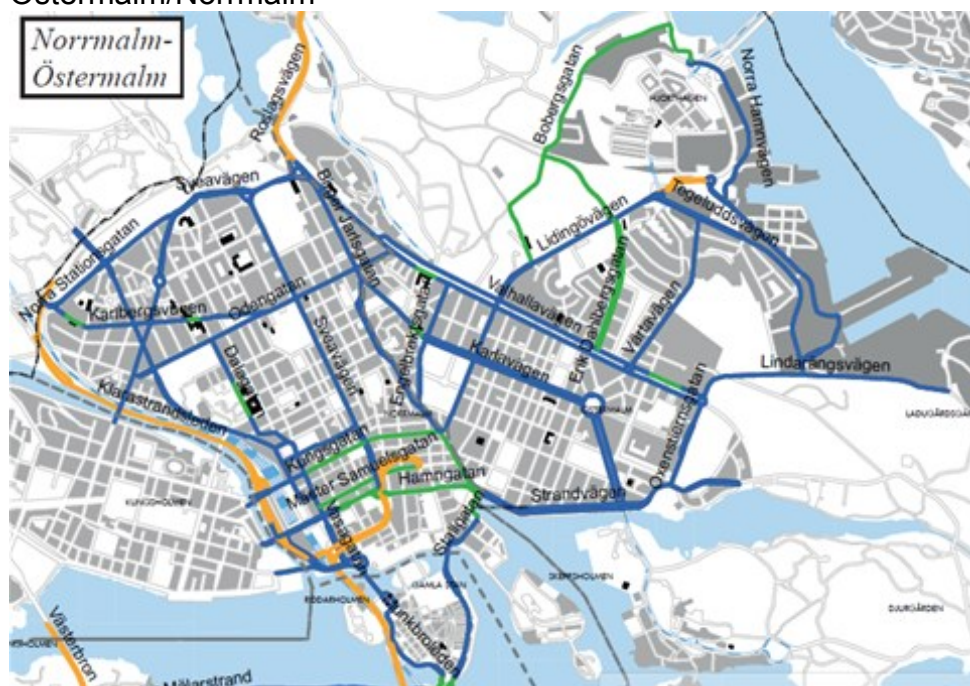
Följande principer för hastighetsbegränsningar har använts vid framtagandet av förslaget till nya begränsningar

- **Gångfart:** Gator som har en särskild typ av centrumbildning med tät bebyggelse och aktiva verksamheter. Förekommer endast på särskilt utpekade platser.
- **30 km/tim:** Gator som ingår i lokalnätet, på huvudgator utanför grundskolor och större idrottsplatser och lekplatser, på gator där det är mycket tätt med entréer (centrummiljöer) och mycket folkliv och målpunkter samt gator som är utformade för 30 km/tim.
- **40 km/tim:** Gator som ingår i huvudnätet med bebyggelse längs sträckan och många korsningspunkter, gator i industri- och verksamhetsområden samt gator som ingår i lokalnätet men som har en uppsamlande funktion.

- **60 km/tim:** Gator i det övergripande nätet med hög grad av separering, få korsningspunkter och mycket begränsad bebyggelse i direkt anslutning till vägen.
- **80 km/tim:** Gator i det övergripande nätet av trafikledskaraktär med helt separerad gång- och cykeltrafik och mycket begränsad bebyggelse i direkt anslutning till vägen. Inga anslutningar på sträcka och korsningspunkter med ett korsningsavstånd på över 600m. Passager bör vara planskilda eller ligga i anslutning till större korsning med lägre hastighetsgräns. Mötesseparering med mitträcke bör finnas vid trafikmängder över 20 000 fordon/ dygn eller räfflad mittremsa vid över 10 000 fordon/dygn.

Inga gator och vägar inom de stadsdelsområden som omfattas av hastighetsplanerna föreslås få 90, 100 eller 110 km/tim och därför har inga principer tagits fram för dessa.

Förslag till nya hastighetsbegränsningar Östermalm/Norrmalm

Teckenförklaring

Justerad hastighet
 Gångfart
 30 km/tim
 40 km/tim
 60 km/tim
 80 km/tim
 Grundskola
 Kommungräns
 Stadsdelsområde

På Östermalm innebär förslaget främst att gator som idag har en hastighetsbegränsning på 50 km/h med det nya förslaget sänks till 40 km/h, enligt tabellen nedan

Gata	Befintlig hastighetsbegränsning (km/h)	Nytt förslag (km/h)
Birger Jarlsgatan	50	30/40
Cederdalsgatan	50	40
Dag Hammarskölds väg	50	40
Engelbrektsgatan	50	40
Erik Dahlbergsgatan	30/50	30
Frihammsgatan	50	40
Karlavägen	30/50	30/40
Lidingövägen	50	40/60
Lindarängsvägen	50	40
Narvavägen	50	40
Oxenstiernas gata	50	40
Roslagsvägen	50	60
Strandvägen	50	40
Sturegatan	50	40
Södra Hamnvägen	30	40
Tegeluddsvägen	30/50	40
Valhallavägen	50	40
Värtavägen	50	40

Förslag på nya hastighetsbegränsningar Östermalm

Kvalitetsavvikelser med förslag till åtgärder

Enligt analysmodellen för *Rätt fart i staden* bedöms fem stadsbyggnadskvaliteter för varje delsträcka, dessa är stadsbyggnadskvalitet, tillgänglighet, trafiksäkerhet samt miljö och hälsa. Till skillnad mot hur man tidigare tagit fram förslag till nya hastighetsgränser, innebär denna metod att betydligt fler parametrar än tidigare kommer med i valet av hastighetsgräns. När en målbild skapats för framtida hastighetsgränser, görs en analys av dagens brister i utformningen, så kallade kvalitetsavvikelser, för att nå en utformning som stämmer överens med målbilden för de nya hastighetsgränserna. Slutligen redovisas en hastighetsplan med förslag till åtgärder som kommunen bör genomföra för att kunna införa nya hastighetsgränser. Genom att genomföra åtgärder kan kvalitetsavvikelsena reduceras och bidra till att nå uppsatta mål om bra koppling mellan hastighetsgräns och gatans utformning.

Åtgärderna är både av mindre och större omfattning. Behov av åtgärder finns för de allra flesta sträckor redan idag. Det behöver därmed inte betyda att åtgärder måste genomföras innan en ny

hastighetsgräns kan införas. Åtgärdsplanering är ett löpande arbete och hastighetsplanerna bidrar med motiv och inriktning för hur trafikmiljön längs en gata successivt bör utvecklas. De viktigaste åtgärderna, generellt beskrivna, är följande

- utbyggnad av separata gång- och cykelbanor
- utbyggnad av hastighetssäkrade passager och korsningspunkter
- omgestaltning av gator eller utbyggnad av fysiska hastighetsdämpande åtgärder
- fördjupande utredningar avseende påverkan på buller, vibrationer och luftkvalitet
- kommunikationsarbete internt i kommunen samt med medborgarna gällande acceptans och efterlevnad av de nya hastighetsgränserna

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positiv till förslaget om nya hastighetsbegränsningar. Inom Östermalms stadsdelsområde innebär förslaget främst en sänkning från 50 till 40 km/h på huvudgator. Förslaget förväntas innebära ett minskat antal omkomna i trafiken och minskade utsläpp av koldioxid, samt bättre framkomlighet, som bidrar till ett säkrare, mer effektivt transportssystem och att uppnå stadens mål om minskad klimatpåverkan. Förslaget skulle också innebära förbättrad trafikmiljö för cyklister och gångtrafikanter.

Bilaga

Hastighetsplan Stockholm, del 3 – Älvsjö, Södermalm, Norrmalm och Östermalm. Remisshandling augusti 2016, framtagen av Tyréns på uppdrag av trafiknämnden.

Bilagan återfinns på www.stockholm.se/insyn/ostermalm